

اسکلت حقوقی موافقتنامه ژنو

صد درد بگفتی و بگو درمانش

امیرفیض- حقوقدان

یکی از فلاسفه گفته است: <انتقاد کردن بدون راه یابی مانند نوحه خوانی برای اشک در آوردن است>. این کوچکترین ایرانیار، در چند تحریر ایرادات و ابهامات وارد بر موافقتنامه ژنو را در حد بضاعت حقوقی مطرح ساخت، ولی خرده گیری از طرح ویا متن حقوقی، موجد تکلیف میشود که چاره جوئی مقابل آن، خرده گیری راموجه سازد.

ابراز تکلیف

تکلیفی که حضور آنرا بجا میدانم لازم میسازد اشاره ای بسیار کوتاه به موقعیت اجرایی موافقتنامه ژنو داشته باشد.

موقعیت اجرایی موافقتنامه ژنو

نظریه اینکه در پایان اجلاس موافقتنامه اجرایی، خانم اشتون و شرمین نمایندگان اتحادیه اروپا و ۵+۱ و آقای عباس عراقچی اظهار داشته اند که؛ <در این باره به توافقی رسیده اند که باید در پایتخت کشورها هم تائید شود> لذا رسمیت و قدرت اجرایی موافقتنامه اجرایی زمانی موجودیت پیدا میکند که در پایتخت کشورها که تداعی حقوقی آن، مراجع ذیربطی است که در قانون اساسی کشورهای طرف موافقتنامه ذکر شده است بتصویب برسد.

یعنی رعایت حقوقی که در قانون اساسی کشورهای طرف برای تصویب و تنفیذ موافقتنامه ها و قرار دادهای با کشورهای خارجی پیاده و تاکید شده است، لذا موافقتنامه اجرایی فاقد اعتبار اجرایی برای همه طرفهای موافقتنامه اجرایی است.

عدم ارانه و تصویب موافقت نامه اجرایی از طرف مراجع ذیربط قانونی کشورهای طرف موافقتنامه حداقل این خواهد بود که پس از اجرای تمام تعهدات ایران، کنگره بعلت عدم تصویب موافقت نامه اجرایی، از آزاد کردن تحریم های خودسرانه کنگره و همچنین آزاد ساختن وجوه مصادره شده ایران خودداری خواهد کرد. زیرا در تصویب موافقت نامه اجرایی نقشی نداشته و رعایت قانون اساسی نشده است.

اسکلت حقوقی موافقت نامه

این تحریر قاصد آن نیست که یک متن موافقت نامه ای رابه جایگزینی موافقت نامه ژنو تنظیم نماید،

بلکه میخواید اسکلت بندی لازم را برای موافقت نامه بین ۱+۵ و جمهوری اسلامی ارائه دهد که شاید رافع مشکلات و ابهامات باشد.

اسکلت بندی موضوع

- ۱- موافقت نامه بین کشورهای ۱+۵ و جمهوری اسلامی باید انحصارا بر موضوع انرژی هسته ای محدود بشود، نه مسائل دیگری که بین طرفین موافقتنامه محل اختلاف است، بنابراین مسئله حقوق بشر، سوریه، گروگانگیری، اختلافات با کشورهای خلیج فارس، جزایر سه گانه، موشک سازی و بطور کلی هر موضوعی که به فعالیت اتمی ایران ارتباط مستقیم ندارد نباید چه در اصل و یا حواشی موافقتنامه منظور و مذکور شود.
- ۲- تعهدات ایران در موافقتنامه باید منحصرآ تطبیق دادن برنامه هسته ای ایران با حقوقی باشد که اساسنامه آژانس اتمی برای کشورهای عضو آژانس مقرر کرده است.
- ۳- مدت انجام تعهدات ایران..... ماه است که آغاز آن ۱۰ روز بعد از رسمیت یافتن موافقت نامه خواهد بود.

مقصود از رسمیت یافتن، طی مراتبی است که در قانون اساسی جمهوری اسلامی مقرر شده است.

- ۴- جمهوری اسلامی مخیر است که عملیات فنی برای منطبق ساختن برنامه هسته ای خود با اساسنامه آژانس اتمی را بوسیله کارشناسان ایرانی و یا خارجی انجام دهد ولی کل و جزء فعالیت های کارشناسان و سایت ها و مدارک و سایر مسائل فنی همواره آزاد و بدون اطلاع قبلی، برای بازرسی کارشناسان آژانس اتمی خواهد بود.....
- ۵- آژانس اتمی در پایان هر بازرسی یکماهه در صورتی که اقدامات بیشتری برای تطبیق یافتن برنامه هسته ای ایران با اساسنامه آژانس لازم بدانند به متصدی ایرانی برنامه کتبا متذکر خواهد شد و پس از آن گزارش لازم را به هیئت ناظر بر موافقتنامه خواهد داد هیئت ناظر در مواد بعدی معرفی خواهد شد.....

تعهدات طرف موافقت نامه

- ۱- طرف موافقت نامه عبارت است از اتحادیه اروپا، کشورهای آمریکا - انگلستان - روسیه - چین - فرانسه و آلمان، ایتالیا و نیابتا از طرف شورای امنیت سازمان ملل متحد.
- ۲- طرف موافقتنامه تعهد میکند که مبلغ..... میلیارد از وجوه متعلق به ایران که بوسیله طرف موافقت نامه صادره شده به اقساط ماهیانه در مقابل گزارش تائیدی آژانس به ایران بپردازد و بموازات آن بطور مرتب از کم و کیف تحریم های علیه ایران بکاهد بطوریکه در پایان ۶ ماه هیچ تحریم یکطرفه و یا تحریم های شورای امنیت سازمان ملل باقی نماند.....
- ۳- طرف موافقت نامه، منفردا و متضامنا مسئول هر یک و نیز مجموع تعهدات در این موافقتنامه میباشند.
- ۴- مسئولیت روال حقوقی موافقتنامه در کشورهای مشتمل بر طرف موافقتنامه، تاثیری در تعهد طرف و بشرح ماده سوم تعهدات طرف موافقت نامه ندارد.

- ۵- آژانس اتمی با استقبال از موافقتنامه به وظائفی که اساسنامه ومدون های آژانس و این موافقت نامه مقرر داشته تعهد به عمل خواهد داشت.
- ۶- در صورتی که آژانس بهره‌رعت ناموجهی از انجام بازرسی و تسلیم گزارش پیشرفت تعهدات ایران خودداری کند، جریان انجام تعهدات ایران متوقف نخواهد شد و تعهدات ایران انجام شده تلقی میگردد.....

تصفیه حساب

۱- دریایان ۶ ماه بموازات رفع کلیه تحریم ها، طرف قرارداد متعهد است کلیه وجوهی که متعلق به ایران است از هربابت و هر حساب و تحت هر عنوان که به اعتبار تحریم ها صادره شده است بااصل وفرع به ایران بپردازد. ایران قبول میکند که مطالبات حقه خود را از جمله ۱۰۰ میلیارد دلار تا پایان سال ۲۰۱۲ و همچنین مبالغی که تارفع تحریم ها نزد طرف موافقت نامه بصورت سپرده و یا صادره ناشی از تحریم ها وجود دارد بصورت اقساط مرضی الطرفینی دریافت کند.^۱

دادگاه صلاحیت دار

دادگاه صلاحیت دار برای رسیدگی به اختلافات حقوقی و مالی ناشی از موافقتنامه و تحریم ها و خسارات ناشیه از تحریم ها در صورتی که بامذکره حل وفصل نشود دادگاه لاهه خواهد بود و طرفین این موافقت نامه از هم اکنون صلاحیت آن دادگاه را اعلام میدارند.....

کمیسیون فنی و داوری

یک کمیسیون فنی برای رفع اشکالات فنی تعهدات ایران و آژانس وجود خواهد داشت.....

در صورتی که در مورد اجرای قسمتهای فنی این موافقتنامه اختلافاتی شود که کمیسیون فنی قادر به حل نباشد، موضوع به هیئت داوری که از هر طرف موافقتنامه سه نفر تعیین خواهد شد نسبت به اختلاف ویا اختلافات، رای داوری خواهند داد.....

این موافقتنامه بوسیله نمایندگان مجاز کشورهای ۱+۵ و اتحادیه اروپا و آژانس اتمی و ایران امضا خواهد شد، و مشتمل بر توضیحاتی خواهد بود که بهرحال خارج ویا ناقض اسکلت بندی حقوقی موافقتنامه نخواهد بود.

این موافقتنامه به زبان انگلیسی و فرانسسه و فارسی تنظیم و در صورت اختلاف متن انگلیسی آن ملاک عمل خواهد بود.

۱ - تاریخ پایان سال ۲۰۱۲ مربوط به میزان مبالغ بلوکه شده درست است. از آن تاریخ به بعد رقم مشخص آن عنوان نشده و تنها مبلغی که مشمول تحریم های ایران در آمریکاست ۸۰ میلیارد دلار از پایان سال ۲۰۱۲ تا تاریخ امضای موافقتنامه ژنو است که چون حفظ این رقم از ناحیه او عنوان نشده به آن مبلغ اشاره ای نشده است. چون ممکن بود سال ۲۰۱۲ مورد پرسش خواننده باشد از استاد استفسار شد و توضیح بالا بصورت زیر نویس را راهنمایی کردند. ح-ک

